

ÖREBRO

Strategi

Mot diskriminering

och kränkande behandling

VIRGINSKA
GYMNASIET

Strategi: Mot diskriminering och kränkande behandling

Yrkesprogrammen 20-21

Hotell- och Turism, Hantverk, Restaurang- och Livsmedel

Innehåll	Sid.
Inledning	3
Aktuella styrdokument	4
Målbild	5
Diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling	6
Främjande och förebyggande arbete samt aktiva åtgärder mot diskriminering	8
Åtgärdande arbete mot upplevd utsatthet	8
Kontakt	10
Källor och läs mer	10

Inledning

Skolan är en plats som förmedlar olika normer vilket speglar samhällets värdegrund. Normer är föreställningar, idéer och oskrivna regler som formar oss. Normer finns överallt, en del är skrivna och tydliga, medan andra är oskrivna och lite luddiga. Vi anpassar oss till de flesta normerna utan att reflektera. Genom normer styrs våra tankar och handlingar in i banor av normalitet vilket kan leda till marginalisering och utanförskap.

Skolans verksamhet styrs av lagar, förordningar och föreskrifter på olika nivåer. Vi som arbetar inom skolan ska arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att varje elev ska känna sig trygg och utvecklas. Demokratiska värderingar ska genomsyra all verksamhet på skolan.

Likabehandlingsarbete handlar om att arbeta för en skola där diskriminering, trakasserier och kränkande behandlingar inte förekommer.

Enligt lag ska skolan upprätta två planer utifrån:

- diskrimineringslagen 2008:567 3 kap.16§ Likabehandlingsplan.
- skollagen 2010:800 6 kap.8§ plan mot kränkande behandling.

I det praktiska arbetet genomförs de båda planerna till ett dokument ”Strategi mot diskriminering och kränkande behandling”.

Riksdagen beslutade i juni 2014 om förändring i diskrimineringslagen. Förändringen innebär att bristande tillgänglighet bli en ny diskrimineringsgrund. Den nya bestämmelsen gäller från och med 1 januari 2015.

Aktuella styrdokument

Internationell nivå
FN:s Barnkonvention
Salamancadeklarationen

FN:s barnkonvention – 1989 antogs konventionen om barnens rättigheter och är en internationell lag gällande för alla barn och ungdomar upp till 18 år. Skolans arbete ska genomsyras av barnkonventionen.

Salamancadeklarationen – 1994 antogs deklarationen. Det är en överenskommelse om att elever i behov av särskilt stöd ska inkluderas i skolmiljön tillsammans med andra elever.

Barnkonventionen

Artikel 2 – Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3 – Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barnet.

Artikel 12 – Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom.

Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad

Nationell nivå
Skollagen
Diskrimineringslagen
Arbetsmiljölagen
Läroplan

Skollagen (2010:800) – lagen anger övergripande mål för utbildningen i skolan samt övergripande riktlinjer för hur skolans verksamhet skall utformas. 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567) Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Arbetsmiljölagen – lagens uppgift är att förebygga ohälsa och olycksfall samt verka för en god arbetsmiljö.

Läroplan för gymnasieskolan – är indelad i två avsnitt, skolans värdegrund och uppgifter samt övergripande mål och riktlinjer.

FN:s barnkonvention – antogs 1 januari 2020 som svensk lag.

Lokal nivå
Strategi: Mot
diskriminering och
kränkande behandling
Strategi: Arbetsmiljö och
ledarskap
Rutin - Mentor
Rutin – Att anmäla...
Rutin – Ordningsregler...

Strategi: Mot diskriminering och kränkande behandling – beskriver hur vi systematiskt arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande

Strategi: Arbetsmiljö och ledarskap

Rutin – Mentor

Rutin – Att anmäla och utreda misstanke om kränkande behandling m.m.

Rutin – Ordningsregler

Målbild

Alla upplever en trygg och respektfull miljö och har samma rättigheter utifrån diskrimineringsgrunderna.

Ansvarsområden

Rektor:

- ska i förebyggande syfte se till att kartläggning och analys görs årligen utifrån elevernas trygghet och trivsel; diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling, för att få kännedom om vilka förbättringsområden som finns.
- varje år tillsammans med elever och lärare, utvärdera de förbättringsområden programmen arbetat med.
- vid kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs, åtgärder vidtas och dokumenteras.
- anpassa organisationen i ett främjande perspektiv för eleverna vid schemaläggning, lokalanvändning och schemabrytande aktiviteter.
- ansvarar för att ordningsregler arbetas fram tillsammans med personal och elever.

Lärare och övrig personal:

- ta del av och följa strategin
- vara ett föredöme och bärare av värdegrunden samt agera i enlighet med denna.
- reflektera och ifrågasätta de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt förhållningssätt.
- arbeta för att alla elever ges möjlighet att delta i alla aktiviteter utan risk för diskriminering eller kränkande behandling.
- anmäla till rektor om någon elev upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Detta enligt Rutin: Att anmäla och utreda kränkande behandling och trakasserier.

Elever:

- uppvisa ett förhållningssätt mot andra elever och vuxna som främjar en god anda och inlärningsmiljö.
- aktivt delta i utarbetande och att följa ordningsregler och förhållningssätt samt riktlinjer som markerar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras.
- om någon elev uppmärksammar att det förekommer diskriminering, trakasserier eller kränkningar vidtalar eleven någon av följande personal: mentor, lärare, elevhälsoteam, trygghetsgruppen eller rektor.

Diskrimineringsgrunder och kränkande behandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – tjejer som killar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Ordförklaring

Diskriminering

Det finns olika former av diskriminering:

1. *Direkt diskriminering*: Att en elev missgynnas kopplat till diskrimineringsgrunderna.
2. *Indirekt diskriminering*: Att alla elever på skolan behandlas lika, trots olika förutsättningar.
3. *Bristande tillgänglighet*: En elev missgynnas genom att inte tillräckliga åtgärder vidtas.
4. *Instruktioner att diskriminera*:

Gällande punkt 1-4 ovan är det enbart personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering gentemot elev. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse ang. dessa punkter.

5. *Trakasserier*: Att en elev kränks utifrån diskrimineringsgrunderna.

6. *Sexuella trakasserier*: Se punkt 5, med tillägget att det gäller sexuella frågor.

Beträffande punkt 5 och 6 kan både personal och elever göra sig skyldiga.

Kränkande behandling: Uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund

Diskrimineringsgrunderna

Diskrimineringsgrunderna är fetmarkerade och följs av exempel.

Kön

Gun vill göra sin praktik på en målerifirma vilket hon blir avrådd från med argumentet – Det är för hårt arbete för en tjej (diskriminering).

Etnisk tillhörighet

Siv är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Siv betyget A, då svenska inte är hennes modersmål (diskriminering).

Religion eller annan trosuppfattning

Ada är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp (trakasserier).

Funktionsvariation

Knut, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar sin plats flera gånger under lektionen. En dag klarar inte läraren av situationen utan skickar hem Knut med orden. – Du är inte tillräckligt mogen för att gå på gymnasiet (diskriminering och trakasserier). En form av diskriminering är också bristande tillgänglighet. Ali behöver inlästa material för att kunna delta i undervisningen men får inte det (diskriminering).

Sexuell läggning

Några elever på skolan brukar vara elaka mot Otto på många olika sätt. Oftast kallar de honom ”jävla bög” och säger att han är ”tjejig” (trakasserier).

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Erling blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans (trakasserier).

Ålder

Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad p.g.a. detta (trakasserier).

Kränkande behandling

Ex. Olga blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de henne ”pucko” och ”tjockis”, de har lagt ut bilder av Olga på facebook. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

Bristande tillgänglighet

Ali behöver inläst material för att kunna delta i undervisningen men får inte det (diskriminering).

Ovanstående text är hämtad ur ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling” från DO, BEO & skolinspektionen, 2009.

Främjande och förebyggande arbete samt aktiva åtgärder mot diskriminering

Det främjande arbetet utgår från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, likabehandling och trygghet som en naturlig del i det vardagliga arbetet. De områden som berörs är alla diskrimineringsgrunder och kränkande behandling. Under introduktionen i läsårsstarten tar eleverna klassvis tillsammans med sina mentorer fram hur det främjande arbetet ska ske.

Aktiva åtgärder mot diskriminering innebär att vi undersöker, analyserar, vidtar åtgärder, följer upp och utvärderar arbetet. Arbetet handlar om att eliminera ev. riskfaktorer som framkommer genom undersökning i form av analys av kartläggningen. Detta arbete gäller samtliga diskrimineringsgrunder och i det förebyggande arbetet med kränkande behandling.

Åtgärdande arbete vid upplevd utsatthet

Om det finns misstankar eller om det upptäcks att en elev blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten, ska detta utredas, åtgärdas, följas upp och dokumenteras. När personal får kännedom om att en elev har eller upplevs ha utsatts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska åtgärder vidtas omedelbart enligt: **Rutin - Att anmäla och utreda misstanke om kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering.**

Om en elev- och/eller vårdnadshavare får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling sker anmäls detta till elevens mentor/studiehandledare, trygghetsgruppen, annan lärare, elevhälsopersonal (kurator, skolsköterska, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare), huvudskyddsombud eller rektor. (se kontakter)

Om elev eller vårdnadshavare vill göra en anmälan utan att kontakta rektor ska anmälan göras till gymnasiechef alternativt förvaltningschef som gör en bedömning hur ärendet ska utredas, behandlas och dokumenteras.

Åtgärdande arbete vid upplevd kränkande behandling

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller handling är oönskat eller upplevs kränkande. Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon upplever sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas.

Kränkning – elev – elev

Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev upplever kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor skriftligen samma dag enligt rutinen ovan. I detta arbete kopplas trygghetsgruppen in. Rektor anmäler också skriftligen samma dag ärendet till gymnasienämnden.

- **Utreda:** Utredningen ska omfatta både den som blivit utsatt och den/de som påstås ha utövat kränkningarna. Enskilda samtal förs av en person från trygghetsgruppen med elev för att få en uppfattning om vad som hänt och hur situationen kan förändras. Information om situationen ska meddelas rektor, som också avgör om en anmälan till polis eller andra myndigheter ska göras.
- **Åtgärda:** Åtgärder ska grundas på utredning om vad som skett i det enskilda fallet och bör som regel riktas till så väl den elev som blivit utsatt som den/de som utövat kränkningen. Åtgärderna ska vara både kort- och långsiktiga.
- **Följa upp/utvärdera:** De överenskomna åtgärderna följs upp genom samtal med samtliga berörda personer.
- **Dokumentera:** Samtal och åtgärder dokumenteras på kommunens blanketter. ”Utredning i ärende om kränkande behandling” och ”Tjänsteanteckningar”. Förvaras i elevakt.

Information till vårdnadshavare och berörda elever ges fortlöpande. Rektor eller ansvarig utredare ansvarar.

Kränkning – personal – elev

Om en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad av personal anmäler rektor ärendet till gymnasienämnden samma dag skriftligen. Gymnasiechefen ansvarar för utredningen. Om en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad av rektor ansvarar förvaltningschefen för utredningen.

Trygghetsgruppens arbete

Då kännedom om kränkning rapporterats till trygghetsgruppen, sker följande:

- Enskilda samtal med den/de utpekade eleverna.
- Enskilt samtal med den som känner sig kränkt/utsatt.

Kontakt

Trygghetsgruppen

Lena Bengtsson kurator tfn 019- 21 66 67

[lena.bengtsson@orebro.se](mailto:lana.bengtsson@orebro.se)

Karin Frykby skolsköterska tfn 019- 21 64 33

karin.frykby@orebro.se

Annika Morfeldt pedagog tfn 019-21 63 94

annika.morfeldt@orebro.se

Anders Myhrman pedagog tfn 019-21 63 96

anders.myhrman@orebro.se

Anna-Lena Olsénius pedagog tfn 019-21 64 85

anna-lena.olsenius@orebro.se

Mattias Tellgren pedagog tfn 019-21 55 61

mattias.tellgren@orebro.se

Elevhälsoteam

Lena Bengtsson kurator, 019-21 66 67

[lena.bengtsson@orebro.se](mailto:lana.bengtsson@orebro.se)

Karin Frykby skolsköterska, 019-21 64 33

karin.frykby@orebro.se

Elin Carlsson specialpedagog nås via mail

elin.carlsson@orebro.se

Britt Binning specialpedagog 019- 2112 96

britt.binning@orebro.se

Evalena Sjögren

studie- och yrkesvägledare, 019-21 66 58

evalena.sjogren@orebro.se

Huvudskyddsombud

Carin Arnesson, LR, 019-21 67 23

carin.arnesson@orebro.se

Anne-Louise Stolt, Lärarförbundet, 019-21 63 94

anne-louise.stolt@orebro.se

Rektor

Linda Herou Meriloo tfn 019-21 40 00

linda.herou.meriloo@orebro.se

Källor och läs mer

- www.do.se
- www.skolinspektionen.se/sv/beo
- www.skolverket.se
- Skolverket rapport 353 2011. Utvärdering av metoder mot mobbning
- Skolverket antologi 2013. Kränkningar i skolan – analyser av problem och lösningar